

فصلنامه اطلاع رسانی، دوره ۱۱، شماره ۲، بهار ۱۳۷۵

نوشته: **محمود بایانی**

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران

مقدمه

دیسک نوری* به عنوان یکی از کارآمدترین فرآورده‌های تکنولوژی جدید در زمینه ذخیره و بازیابی اطلاعات، در سالهای نخست دهه هشتاد پا به عرصه نهاد. ویژگیهای انحصاری این رسانه، در زمینه ذخیره اطلاعات، تحوّل چشمگیر پدیدآورد و اقبال روزافزون از دیسکهای نوری، حاکی از گشوده شدن دریچه‌ای جدید در دنیای اطلاعات بود. به طوری که هم‌اکنون تکنولوژی دیسکهای نوری مرزهای اولیه را _ که شامل ذخیره متون بود _ در نور دیده و عرصه صدا و تصویر را نیز به تسخیر خویش درآورده‌اند. حجم اطلاعاتی که با پرتو کنترل شده لیزری می‌تواند بر روی یک دیسک فشرده ذخیره گردد، ۶۸۰ مگابایت (تقریباً ۷۰۰ میلیون کاراکتر) است. برخی از ویژگیهای کلی و عام دیسکهای نوری بدین شرح است:

_ ذخیره اطلاعات انبوه (متن، صدا، تصویر) در حجم بسیار اندک.
_ اطلاعات ضبط شده بر روی دیسکهای نوری، توسط کلیه کاربران به سادگی امکان‌پذیر است.
_ کاربر می‌تواند شیوه "خروجی" اطلاعات جستجو شده را به صورت چاپ یا ذخیره بر روی دیسک انتخاب کند.
_ در دیسکهای نوری سرعت بازیابی اطلاعات، بسیار بالا بوده و از نظر سهولت نیز، این سیستم فاقد پیچیدگیهای سیستم دستی است.

_ در شبکه‌های کامپیوتر با کاربران متعدد (LAN) امکان بهره‌برداری از دیسک نوری وجود دارد.
_ انتقال دیسکهای نوری از نقطه‌ای به نقطه دیگر جهت بهره‌برداری هیچگونه محدودیتی ندارد.
این نکته را نیز باید مورد توجه قرار داد که امکانات همه برنامه‌هایی که بر روی دیسک نوری عرضه می‌شوند، یکسان نیست، بلکه در ارزشیابی یک پایگاه اطلاعاتی بر روی دیسک نوری، عواملی نظیر منطق بازیابی، نوع اطلاعات، هویت تهیه کننده اطلاعات و ناشر، می‌تواند ملاکهای مهمی محسوب گردد.
با توجه به ضرورت غیر قابل انکار استفاده از دیسکهای نوری، "مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران" از سال ۱۳۷۲ به سفارش، تهیه و بهره‌برداری از پایگاههای اطلاعاتی بر روی CD-ROM اقدام نمود. در این راستا، ملاک اولویت در سفارشات مذکور، اعتبار علمی، اشتها تهیه کننده و ناشر، جامعیت و همچنین تعهد ناشر بر عرضه اطلاعات روزآمد بوده است.

مشخصات کلی پایگاههای اطلاعاتی (بر روی CD-ROM) موجود در این مرکز _ که جهت استفاده و بهره‌برداری عموم محققان، اساتید، و دانشجویان آماده ارائه خدمات گردیده _ عبارت‌اند از:

AGRIS:

عنوان: پایگاه اطلاعات علمی و فنی کشاورزی

International system of the Agricultural Science and Technology

تهیه کننده: (Food and Agriculture Organization (FAO) (سازمان کشاورزی و خوار و بار جهانی وابسته به سازمان ملل متحد)

ناشر: Silver Platter

پوشش زمانی: ۱۹۷۵-۱۹۹۴

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی همراه چکیده

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: سه ماه یکبار

پوشش اطلاعات: این پایگاه، دو میلیون رکورد اطلاعات مربوط به کشاورزی و زمینه‌های وابسته به آن را با بهره‌مندی از پشتیبانی ۱۶۶ مرکز ملی در کشورهای عضو (FAO) و ۲۲ سازمان بین‌المللی، گردآوری و سازماندهی نموده است. سالانه تقریباً ۱۳۰۰۰۰ رکورد به موجودی این پایگاه اطلاعاتی افزوده می‌گردد.
اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ _ عنوان به زبان انگلیسی ۲ _ نویسنده ۳ _ شماره جلد ۴ _ تاریخ انتشار ۵ _ تعداد صفحات ۶ _ نشانی محل نگهداری مدرک ۷ _ موضوع ۸ _ کشور ۹ _ شماره استاندارد بین‌المللی کتاب / نشریه ۱۰ _ زبان متن مدرک ۱۱ _ عنوان به زبان اصلی مدرک ۱۲ _ نوع انتشار ۱۳ _ منابع ۱۴ _ عنوان سری.

منابع اطلاعاتی: این پایگاه، اطلاعات مرتبط با کشاورزی به زبانهای مختلف را پوشش داده و چکیده آنها را نیز به زبان انگلیسی در دسترس قرار داده است. هر کدام از مراکز تهیه کننده اطلاعات، مسوولیت فهرست‌نویسی و نمایه‌سازی تمام مدارکی را که موضوعات آنها به پایگاه AGRIS مربوط است، به عهده دارند.

لیست کشورها و سازمانهایی که در این امر مشارکت دارند _ همراه نشانی کامل آنها _ در این پایگاه قابل دسترسی است.

مدارک پوشش داده شده این پایگاه، عبارت‌اند از: مقالات مجلات، کتب، مقالات ارائه شده به سمینارها و کنفرانسها، گزارشهای علمی و فنی (منتشر شده و منتشر نشده) پایان‌نامه‌ها، تک‌نگاریها، پروانه‌نوآوریها و استانداردها، کاتالوگهای تجاری، قوانین و مقررات مدون، گزارش سمینارها و بسیاری از مدارک، اسناد و گزارشاتی که از طریق معمول برای همگان قابل دسترسی نیستند.

پوشش موضوعی: ۱ _ کشاورزی (آبزیان، کاشت و برداشت، آموزش، توسعه، مدیریت، اقتصاد و بازار، ماشین‌آلات،

جغرافیا و تأسیسات) ۲ _ دامپروزی ۳ _ روستاها ۴ _ انرژی ۵ _ منابع طبیعی ۶ _ تغذیه ۷ _ محیط زیست ۸ _ جنگلها
شیوه جستجو: ۱ _ تزاروس (واژه‌نامه استاندارد شده 2 AGROVOC _ کلید واژه
شیوه ارائه اطلاعات: ۱ _ چاپ ۲ _ ذخیره روی دیسکت ۳/۵

Book in Print with Book Reviews

عنوان: پایگاه اطلاعات کتب منتشره

ناشر: Bowker

پوشش زمانی: از آغاز تا سال ۱۹۹۶

پوشش جغرافیایی: اروپا، آمریکا، اقیانوسیه (آسیا در مقیاس محدود)

نوع اطلاعات: کتابشناختی

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: ماهیانه

پوشش طلاعات: اطلاعات کتابشناختی بالغ بر ۱۰۰۰۰۰۰ عنوان کتب منتشره و زیر چاپ از ۳۱۰۰۰ ناشر کشورهای جهان. ۲۰۰۰۰۰ رکورد اطلاعات این پایگاه دارای فیلد بررسی کتاب است که به تحلیل هر اثر می‌پردازد و در هر سال ۳۰۰۰۰ رکورد با این ویژگی وارد پایگاه می‌شود.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ _ عنوان ۲ _ نویسنده ۳ _ موضوع کتاب ۴ _ محل انتشار (کشور - شهر) ۵ _ سال انتشار ۶ _ تعداد صفحات ۷ _ ناشر ۸ _ زبان ۹ _ ویرایش ۱۰ _ قیمت ۱۱ _ شماره استاندارد بین‌المللی ۱۲ _ بر ساخت بودن ۱۳ _ سطح علمی کتاب (برای گروه‌های سنی مختلف) ۱۴ _ موضوعات کودکان ۱۵ _ سایر کدهای ویژه ۱۶ _ بررسی کتاب (در مورد ۲۰۰۰۰۰ عنوان) شیوه جستجو: ۱ _ کلید واژه ۲ _ فیلدهای ویژه هر عنوان

خروجی پایگاه: این پایگاه به ۱۱ شکل خروجی اطلاعات کتابشناختی را می‌توان ارائه نماید. نظیر: ۱ _ فرم استاندارد نمایش ۲ _ فرم‌های ویژه سفارش ۳ _ برگ فهرست نویسی ۴ _ نمایش اطلاعات تفصیلی و...

شیوه ارائه اطلاعات: ۱ _ چاپ ۲ _ ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵

The CD-ROM Directory

عنوان: راهنمای دیسک‌های نوری

تهیه کننده: Data ware Technologies

ناشر: شرکت انتشاراتی TFPL

پوشش زمانی: ۹۴-۱۹۹۳

پوشش جغرافیایی: کتابشناختی

ویرایش: ۱۱، ۱۰

دوره روزآمد شدن: شش ماه یکبار

زبان: انگلیسی، فرانسوی، اسپانیولی، آلمانی، ایتالیایی

توضیح این پایگاه اطلاعاتی دربرگیرنده اطلاعات جامع کتابشناختی درباره ۵۳۷۱ عنوان دیسک نوری موجود در جهان است.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

پ _ عنوان ۲ _ ناشر / ناشرین ۳ _ موضوع ۴ _ تولیدکننده اطلاعات ۵ _ نوع اطلاعات (کتابشناختی، متن کامل، تصویر، گرافیک، ویدئویی، چند رسانه‌ای، صدا) ۶ _ زبان ۷ _ سیستم مورد نیاز کامپیوتری ۸ _ قیمت ۹ _ دوره روزآمد شدن ۱۰ _ اولین ویرایش ۱۱ _ ISSN/ISBN (شماره استاندارد بین‌المللی کتاب / نشریه) ۱۲ _ امکان دستیابی به اطلاعات از طریق سیستم پیوسته (Online).

ضمناً در این پایگاه اطلاعاتی، توضیحات کلی درباره پوشش موضوعی و سایر مشخصات دیسک‌های نوری ارائه گردیده است. معرفی ۸۰ سازنده سخت‌افزار کامپیوتری، ۲۴۰ تولید کننده نرم‌افزار، ۱۱۸ عنوان از کنفرانس‌های بین‌المللی، ۹۲ مجله و نشریه، ۱۶۸ کتاب درباره دیسک‌های نوری و چند رسانه‌ای‌ها، از دیگر مشخصات این پایگاه است.

شیوه ارائه اطلاعات پایگاه: چاپ

Dissertation Abstracts On disc (DAO)

عنوان: چکیده‌های پایان نامه‌های دانشگاهی

ناشر: University Microfilm International: U.M.I.

پوشش زمانی: ۱۹۹۶-۱۸۶۱

پوشش جغرافیایی: جهانی (با تأکید بر دانشگاه‌های قاره اروپا و آمریکا)

نوع اطلاعات: کتابشناسی همراه چکیده

دوره روزآمد شدن: شش ماه یکبار

زبان: انگلیسی

پوشش اطلاعات: این پایگاه، پایان نامه‌های فارغ‌التحصیلان دوره‌های دکترا و کارشناسی ارشد را از ۵۰۰ دانشگاه جهان جمع‌آوری و سازماندهی می‌نماید. هم اکنون این پایگاه بیش از یک میلیون پایان نامه را دربر گرفته است.

در سازماندهی اطلاعات پایان نامه‌ها از چکیده‌هایی که توسط نویسندگان پایان نامه‌ها تهیه گردیده، استفاده شده است. در این پایگاه، پایان نامه‌هایی که متن چکیده آنها بین سال‌های ۱۹۸۸-۱۹۸۰ ذخیره شده در حدود ۳۵۰ کلمه و از

سال ۱۹۸۸ به بعد، متن چکیده‌ها تقریباً دارای ۱۵۰ کلمه است. این پایگاه، امکان آگاهی و بهره‌برداری از جدیدترین تحقیقات دانشگاهی جهان (تحت عنوان پایان نامه) را فراهم می‌آورد. اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد: ۱_ عنوان ۲_ نویسنده ۳_ استاد راهنما ۴_ زبان ۵_ تاریخ ۶_ درجه (دکترای_ فوق لیسانس) ۷_ شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (8) (ISBN) ۸_ تاریخ نشر و شماره چاپ ۹_ کد دانشگاه ۱۰_ نام دانشگاه ۱۱_ کد موضوع ۱۲_ چکیده ۱۳_ شماره سفارش (متقاضیان متن کامل، از طریق این شماره می‌توانند متن اصلی هر پایان نامه‌ای را که نسخه اصلی آن در اختیار U.M.I باشد، سفارش و دریافت نمایند). پوشش موضوعی: کشاورزی، اقتصاد و بازرگانی، شیمی، ریاضیات، فیزیک، تعلیم و تربیت، مهندسی، علوم کامپیوتر، تاریخ، جامعه‌شناسی، حقوق، علوم سیاسی، پزشکی، بهداشت، تأمین اجتماعی، هنرهای زیبا، سینما، فلسفه، مذهب، روانشناسی، ادبیات. شیوه جستجو: کلید واژه شیوه ارائه اطلاعات: ۱_ چاپ ۲_ ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵

Food Science and Technology Abstracts (FSTA)

عنوان: چکیده‌های علوم و صنایع غذایی

تیپه کننده: FAO (سازمان کشاورزی و خواربار جهانی وابسته به سازمان ملل متحد)

ناشر: Silver platter

پوشش زمانی: ۱۹۹۴ تا ۱۹۶۹

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی و چکیده

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: سه ماه یکبار

پوشش موضوعی: تغذیه، رژیم غذایی، آشامیدنیها، بهداشت عمومی، آمار، بسته‌بندی، سم‌شناسی، بیوشیمی، بیوتکنولوژی، ژنتیک، لبنیات، حبوبات، خشکبار، مواد قندی، میوه‌ها، کنترل کیفیت، کاکائو، فرآورده‌های شکر، فلور، روغن، تخم‌مرغ، ماهی، گوشت، ماکیان، افزودنیهای خوراکی، ادویه، اقتصاد مواد غذایی، پروتئین‌ها.

منابع اطلاعات: اطلاعات مهم درج شده در ۱۸۰۰ مجله علمی جهان، کتب، مقالات سمینارها و کنفرانسها، گزارشها، جزوات، نوآوریها، مقررات و قوانین مدون.

در حال حاضر، این پایگاه اطلاعاتی، حاوی ۳۶۵۰۰۰ رکورد است و سالیانه ۱۸۰۰۰ رکورد جدید بدان اضافه می‌شود.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد: نویسنده، عنوان مدرک، سال و تألیف سال چاپ، زبان اصلی، نشانی نویسنده، توصیفگرهای موضوعی، بیانگرها، زبان چکیده، ناشر، چکیده مدرک (۹۵٪ مدارک دارای چکیده هستند).

شیوه جستجو: ۱- از طریق تزاروس (واژه‌نامه کنترل شده) ۲- جستجو از طریق کلیدواژه آزاد

شیوه ارائه اطلاعات پایگاه: ۱- چاپ ۲- ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵.

Information Science Abstracts (ISA)

عنوان: چکیده‌های علوم اطلاع‌رسانی

ناشر: Silver platter

پوشش زمانی: ۱۹۹۴-۱۹۶۶

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی همراه چکیده

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: سه ماه یکبار

پوشش موضوعی: علوم کتابداری، نمایه‌سازی، چکیده‌نویسی، فهرست‌نویسی، بازیابی اطلاعات در Online، مدیریت اطلاعات، مدیریت کتابخانه، ارتباطات، آرشیو، ذخیره اطلاعات، پایگاه‌های اطلاعاتی، تکنولوژیهای اطلاع‌رسانی، چاپ و انتشارات.

منابع: اطلاعات ۴۵۰ عنوان تخصصی در حوزه اطلاع‌رسانی و کتابداری، تکننگاریها، نوآوریها و مقالات ارائه شده به سمینارها و کنفرانسها، گزارشات تحقیقاتی، کتب.

در حال حاضر، این پایگاه ۲۰۰۰۰۰ مدرک را ذخیره نموده و سالیانه نیز ۹۰۰۰ مدرک بدان افزوده می‌گردد.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد: عنوان مدرک، نویسنده، محل چاپ، زبان، ناشر، شماره موضوعی رده، سرعنوان، منابع مدرک و چیکده.

شیوه جستجو: کلیدواژه آزاد.

شیوه ارائه اطلاعات پایگاه: ۱- چاپ ۲- ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵.

Art and Humanities Citation Index

عنوان: نمایه‌نامه استنادی هنر و علوم انسانی

ناشر: Institute for Scientific Information: ISI

پوشش زمانی: ۱۹۹۳

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: ۶ ماه یکبار بعلاوه در همکرد سالیانه

پوشش اطلاعات: مقالات ۱۱۰۰ مجله معتبر را در زمینه‌های هنر و علوم انسانی پوشش می‌دهد و امکان دستیابی به اطلاعات کتابشناختی مقالات را در ۲۵ زمینه موضوعی فراهم می‌سازد.

پوشش موضوعی: هنر، ادبیات، تئاتر و هنرهای نمایشی، مذهب، تاریخ، معماری، رادیو و تلویزیون، موسیقی.

ویژگیهای بازیابی اطلاعات: ۱- اطلاعات این پایگاهها از طریق مستندات مؤلف مقاله ۲- عنوان مجله‌ای که مقاله در آن چاپ شده است ۳- نام نویسنده مقاله ۴- نشانی نویسنده مقاله ۵- کلیدواژه، قابل بازیابی است. بین عناصر اطلاعات پایگاه مذکور به گونه‌ای بی‌نظیر پیوند ایجاد شده است، این وجه تمایز در توانایی جستجو در منابع استنادی هر مقاله، از طریق نشان دادن و مرتبط ساختن همه مقالاتی که یک یا چند مرجع استنادی مشترک دارند، آشکار می‌گردد. حتی اگر در عنوان مقالات، ارتباط موضوعی مشخصی بین آنها دیده نشود، هنگام بازیابی هر مدرک، رکوردهای مرتبط با موضوع مدرک جستجو شده نیز مشخص گردیده و دسترسی به آنها میسر می‌شود. لذا به عبارت دیگر می‌توان گفت: دو ابزار بسیار بااهمیت در این پایگاه به محققین در بازیابی دقیق مدارک کمک می‌کند:

الف: امکان جستجو در منابع استنادی هر مقاله، این روش با توجه به این نکته که ممکن است عنوان مقالات گویای متن آنها نباشد از طریق جستجو منابع و مستندات آن مقاله پوشش جستجو را کامل می‌کند. از ویژگیهای ممتاز پایگاههای اطلاعاتی آن است که میزان اعتبار علمی مقالات و مجلات را از طریق بدست آوردن فراوانی استنادات به آنها می‌توان تشخیص داد.

ب: امکان بازیابی کلیه رکوردهای مرتبط که حداقل یک منبع و مرجع کتابشناختی مشترک هستند، موجب ردگیری اطلاعات تا آخرین طیف موضوع اصلی می‌گردد.

شیوه جستجو: کلیدواژه‌های عنوان

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد: ۱- عنوان ۲- نام نویسنده ۳- استنادات ۴- اختصارات عناوین مجلات ۵- عنوان کامل مجلات که مقاله در آنها چاپ شده است. ۶- نشانی نویسنده.

شیوه ارائه اطلاعات: ۱- چاپ ۲- ذخیره بر روی دیسک ۳/۵.

Science Citation Index (SCI)

عنوان: نمایه‌نامه استنادی علوم

ناشر: Institute for Scientific Information: ISI

پوشش زمانی: ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی همراه چکیده

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: سه ماه یکبار + در همکرد سالیانه

پوشش اطلاعات: این پایگاه مقالات علمی بیش از ۳۳۰۰۰ عنوان مجله علمی و فنی برجسته سراسر جهان را شامل یکصد موضوع علمی و پوشش می‌دهد. سالیانه بیش از ۶۰۰۰۰۰ فقره عنصر اطلاعاتی نمایه شده به این پایگاه افزوده می‌گردد.

پوشش موضوعی: کلیه حوزه‌های علوم پایه و مهندسی، زیست‌شناسی، کشاورزی، مواد غذایی، نجوم، زمین‌شناسی، پزشکی، علوم هسته‌ای، کامپیوتر، ریاضیات، هواشناسی.

ویژگیهای بازیابی اطلاعات: ۱- اطلاعات این پایگاهها از طریق مستندات مؤلف مقاله ۲- عنوان مجله‌ای که مقاله در آن چاپ شده است ۳- نام نویسنده مقاله ۴- نشانی نویسنده مقاله ۵- کلیدواژه قابل بازیابی است.

سایر ویژگیهای جستجو و بازیابی اطلاعات در این پایگاه نظیر پایگاه اطلاعاتی نمایه‌نامه استنادی هنر و علوم انسانی "Art and Humanities Citation Index" است.

شیوه جستجو: ۱- کلیدواژه‌های عنوان ۲- کلیدواژه‌های چکیده

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد: ۱- عنوان ۲- نام نویسنده ۳- استنادات ۴- چکیده ۵- اختصارات عناوین مجلات ۶- عنوان کامل مجلاتی که مقاله در آنها چاپ شده است ۷- نشانی.

شیوه ارائه اطلاعات: ۱- چاپ ۲- ذخیره بر روی دیسک ۳/۵.

(Social Science Citation Index (SSCI

عنوان: نمایه‌نامه استنادی علوم اجتماعی

ناشر: Institute for Scientific Information (ISI)

پوشش زمانی: ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی همراه چکیده

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: سه ماه یکبار + در همکرد سالیانه

پوشش اطلاعات: این پایگاه دربرگیرنده اطلاعات مقالات بیش از ۱۴۰۰ مجله معتبر در سطح جهان است و ۵۰ موضوع را در زمینه علوم اجتماعی پوشش می‌دهند. همچنین بصورت موردی از ۳۲۰۰ مجله علمی دیگر در سطح جهان، نیز مقالاتی را گزینش می‌نماید، سالیانه ۱۲۵۰۰۰ مقاله جدید در حوزه علوم اجتماعی به این پایگاه افزوده می‌گردد.

پوشش موضوعی: علوم اجتماعی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، ارتباطات رفاه و خدمات اجتماعی، علوم تربیتی،

روانشناسی، مدیریت، علوم سیاسی،
ویژگیهای بازیابی اطلاعات: ۱- اطلاعات این پایگاهها از طریق مستندات مؤلف مقاله ۲- عنوان مجله‌ای که مقاله در آن چاپ شده است ۳- نام نویسنده مقاله ۴- نشانی نویسنده مقاله ۵- کلیدواژه قابل بازیابی است.
سایر ویژگیهای جستجو و بازیابی اطلاعات در این پایگاه نظیر پایگاه اطلاعاتی نمایه‌نامه استنادی هنر و علوم انسانی " شیوه جستجو: ۱- کلیدواژه‌های عنوان ۲- کلیدواژه‌های چکیده
اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد: ۱- عنوان ۲- نام نویسنده ۳- استنادات ۴- چکیده ۵- اختصارات عناوین مجلات ۶- عنوان کامل مجلاتی که مقاله در آنها چاپ شده است ۷- نشانی
شیوه ارائه اطلاعات: ۱- چاپ ۲- ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵.

ULRICH

عنوان پایگاه اطلاعات مجلات و نشریات ادواری

ناشر: Bowker

پوشش زمانی: ۱۹۸۶-۹۶

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی

دوره روزآمد شدن: سه ماه یکبار

زبان: انگلیسی

پوشش اطلاعاتی: این پایگاه، اطلاعات کتابشناختی مجلات و نشریات ادواری، سالنامه‌ها (با انتشار منظم و یا غیرمنظم) فعال و غیرفعال را ارائه می‌نماید. اطلاعات بالغ بر ۱۱۵۰۰۰ عنوان نشریه ادواری و ۵۵۵۰۰ سالنامه و نشریات غیرمنظم از ۶۵۰۰۰ و ناشر در ۱۷۹ کشور جهان، در این پایگاه، ذخیره گردیده و برای هر عنوان نشریه، بیش از ۷۵ عنصر از ویژگی مربوط به مشخصات نشریه درج شده است. ۳۰۰۰۰ عنوان از نشریات ادواری این پایگاه، دارای توضیح، تفسیر و اطلاعات تفصیلی است.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد: ۱- عنوان ۲- عنوان فهرست ۳- ناشر ۴- محل انتشار (شهر و کشور) ۵- ویراستار ۶- نشانی ناشر ۷- دوره انتشار ۸- اولین سال انتشار ۹- شماره رده‌بندی دیویی ۱۰- قیمت ۱۱- شماره استاندارد بین‌المللی ۱۲- خدمات چکیده‌نویسی ۱۳- مشکل انتشار (نوع مدرک) ۱۴- انواع کدهای ویژه ۱۵- موضوع یا موضوعات نشریه ۱۶- وضعیت انتشار (فعال یا متوقف شده) ۱۷- عنوان قبلی نشریه و سایر مشخصات درباره ناشر شیوه سفارش و چگونگی تماس با نشریه

خروجی پایگاه: ۱- کارت فهرست‌نویسی ۲- انواع فرمهای سفارش نشریات از ناشران مختلف ۳- نمایش اطلاعات استاندارد ۴- نمایش اطلاعات تفصیلی
شیوه ارائه اطلاعات پایگاه: ۱۰ چاپ ۲- ذخیره روی دیسکت ۳/۵.

Unesco Databases

عنوان پایگاه اطلاعاتی یونسکو

ناشر: یونسکو، سازمان ملل متحد

پوشش زمانی: ۱۹۹۵

پوشش جغرافیایی: جهانی

زبان: انگلیسی - فرانسوی - اسپانیولی

ویرایش: دوم (۱۹۹۴) - سوم (۱۹۹۵)

دوره روزآمد شدن: سالیانه

پوشش اطلاعات: این پایگاهها، حاوی ۹۶۰۰۰ رکورد اطلاعات کتابشناختی در زمینه‌های گوناگون، اطلاعات درباره ۹۰۰۰ موسسه تحقیقاتی و خدمات اطلاع‌رسانی جهان، ۴۵۰۰ نشریه ادواری در زمینه علوم اجتماعی و ۹۰۰ متخصص علوم اجتماعی در سطح جهان است.
پایگاههای اطلاعاتی یونسکو:

UNESBIB: پایگاه اطلاعات کتابشناختی انتشارات و مدارک یونسکو

AIDS: پایگاه اطلاعات کتابشناسی مبارزه با ایدز در جهان

DARE: پایگاه اطلاعات موسسات، نشریات و متخصصات علوم اجتماعی

ENERGY: پایگاه اطلاعات موسساتی که در زمینه احیاء و حفظ منابع انرژی فعالیت می‌کنند

IBEDOCs: پایگاه اطلاعات کتابشناسی تعلیم و تربیت (برنامه‌ریزی، سوادآموزی و ...)

HEDBIB: پایگاه اطلاعات کتابشناسی جهانی آموزش عالی

ICOMMOS: پایگاه اطلاعات کتابشناسی جهانی موزه‌ها، کوهها، اماکن

ISISDIF: پایگاه اطلاعات نمایندگی ملی توزیع نرم‌افزار CDS/ISIS در کشورهای جهان

UNESDATA: پایگاه اطلاعات راهنمایی پایگاهها و منابع اطلاعاتی یونسکو

UNESIS: پایگاه اطلاعات ادارات و مراکز ارائه خدمات اطلاعاتی منطقه‌ای یونسکو

UNESCO THESAURUS: تزاروس (واژه‌نامه استاندارد) یونسکو در برگیرنده ۷۰۰۰ واژه

IBE THESAURUS: تزاروس IBE دربرگیرنده ۴۰۰۰ واژه

شیوه جستجو: ۱- تزاروس (واژه‌نامه استاندارد) ۲- کلیدواژه

Inside Information

عنوان: مجموعه اطلاعات مقالات مجلات
تهیه کننده و ناشر: کتابخانه بریتانیا (British Library)

پوشش زمانی: ۱۹۹۳

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: ماهیانه

پوشش اطلاعات: این پایگاه اطلاعاتی، حاوی مشخصات مقالات مندرج در بالغ بر ۱۰۰۰۰ عنوان از مجلات دارای بیشترین متقاضی، موجود در مرکز تأمین مدارک کتابخانه بریتانیا، است. سالیانه بالغ بر ۱۰۰۰۰۰۰ رکورد بر اطلاعات این پایگاه افزوده می‌شود.

AA, موضوعی: کلیه حوزه‌های علوم.

منابع اطلاعات: مجلات موجود در مرکز تأمین مدارک کتابخانه بریتانیا، که از سراسر جهان دریافت شده است. اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ _ عنوان مقاله ۲ _ نویسنده / نویسندگان ۳ _ عنوان مجله ۴ _ عنوان دوره ۵ _ شماره کنترل ۶ _ سایر مشخصات مجله: سال / دوره / شماره / شماره صفحه ۷ _ تاریخ ورود رکورد به پایگاه ۸ _ نشان رف مرکز تأمین مدارک.

شیوه جستجو: ۱ _ کلید واژه ۲ - فیلدهای رکوردها

این پایگاه اطلاعات بازبای شده را با خروجی‌های مورد نیاز کاربران، نظیر: فرمت tag، استاندارد، فرم سفارش و اطلاعات تفصیلی، اراده می‌نماید.

شیوه ارائه اطلاعات: ۱ _ چاپ ۲ _ ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵

Inside Conferences

عنوان: مجموعه اطلاعات درباره مقالات کنفرانسها

تهیه کننده و ناشر: کتابخانه بریتانیا (British Library)

پوشش زمانی: ۱۹۹۴

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: ماهیانه

پوشش اطلاعات: رکوردهای این پایگاه، اطلاعات تفصیلی درباره مقالات چاپ شده ۱۵۰۰۰ کنفرانس که توسط مرکز تأمین مدارک کتابخانه بریتانیا گردآوری شده است، پوشش می‌دهد. در هر سال تقریباً ۵۰۰۰۰۰ رکورد به این پایگاه افزوده می‌شود.

با توجه به مشکلات خاصی که در دسترسی به اطلاعات مقالات کنفرانسها و سمینارها در سطح جهان وجود دارد، این پایگاه از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است.

منابع اطلاعات: پیشینه منتشر شده از مقالات ارائه شده به کنفرانسها در سطح جهان، که توسط مرکز تأمین مدارک، گردآوری و تهیه شده است.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ _ عنوان مقاله ۲ _ نویسنده ۳ _ عنوان دوره ۴ _ ویراستار دوره ۵ _ عنوان کنفرانس ۶ _ تاریخ کنفرانس ۷ _ محل برگزاری کنفرانس ۸ _ یادداشت ۹ _ زبان اصلی ۱۰ _ برگزار کننده / برگزار کنندگان ۱۱ _ مشخصات پیشینه چاپ شده از کنفرانس: محل نشر / ناشر / سال.

شیوه جستجو: ۱ - کلید واژه ۲ - هر يك از فیلدهای رکوردها

این پایگاه اطلاعات بازبای شده را با فرمت‌های خروجی متفاوت و بنا به نیاز و درخواست کاربر، نظیر: فرم سفارش مقالات، اطلاعات تفصیلی، فرمت tag، ارائه می‌نماید.

شیوه ارائه اطلاعات: ۱ _ چاپ ۲ _ ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵

Compton's Multimedia Encyclopedia

عنوان: دائرةالمعارف چند رسانه‌ای کامپتون

ناشر: Compton's New Media

پوشش زمانی: ۱۹۹۱

پوشش جغرافیایی: اروپا، استرالیا، آمریکا، آسیا

نوع اطلاعات: متن کامل، اطلاعات کتابشناختی، مرجع، چند رسانه‌ای، صدا و تصویر.

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: سالیانه
پوشش اطلاعات: این دائرةالمعارف چند رسانه‌ای در روایت چاپی يك مجموعه ۳۶ جلدی را تشکیل می‌دهد. این مجموعه حاوی ۳۲۰۰۰ مقاله، ۱۵۰۰۰ تصویر، نقشه و نمودار، ۶۰ دقیقه صدا، موزیک و گفتگو، ۴۵ سکانس انیمیشن، ۸۰۰ نقشه تمام رنگی، ۵۰۰۰ نمودار و دیاگرام و متن کامل فرهنگ لغات سطح متوسط Merriam-Webster، است.
این دائرةالمعارف نیازهای متعارف دانش آموزان و دانشجویان را بطور کامل پاسخ داده و ابزار کارآمدی برای آنها محسوب می‌گردد.
اطلاعات این دائرةالمعارف به اشکال مختلف قابل بازیابی است. کاربر می‌تواند از طریق عناوین هر بخشی نظیر، اطلس جهانی، تصاویر، مقالات علمی مهم، سیر تاریخ آمریکا، و یا از طریق گزینه بر اساس پیش فرض کاربر، به اطلاعات مورد نظر دست یابد.
شیوه ارائه اطلاعات: چاپ و ذخیره متن از طریق انتقال به حافظه Clipboard و بندوز.

Development Activity Information

عنوان: اطلاعات توسعه

ناشر: (Coordination Unit for INDIX (Canada)

پوشش زمانی: ۱۹۹۵

ویرایش: چهارم

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: سالانه

پوشش اطلاعات: بر مبنای توافقی که در اجلاس اتحادیه مبادله اطلاعات امور توسعه، حاصل شد، شبکه بین‌المللی برای مبادله اطلاعات امور توسعه (INDIX)، با انگیزه تشویق همکاری نزدیک بین موسسات و به منظور جلوگیری از دوباره‌کاری و اتلاف منابع، ایجاد گردید. این اعتقاد وجود داشت که با اشتراك اطلاعات درباره توسعه، زمینه‌های مشارکت در توسعه اقتصادی و اجتماعی، بهبود می‌یابد. این پایگاه در بردارنده اطلاعات درباره فعالیت‌هایی است که در سطح جهان توسط موسسات مختلف و آژانس‌های بین‌المللی، در زمینه امور توسعه، انجام می‌پذیرد.

منابع اطلاعات: اطلاعات این پایگاه از طریق چهارده سازمان زیر تهیه می‌شود و فعالیت‌های بیش از ۲۵۰ موسسه، شامل موسسات وابسته به سازمان ملل متحد را در زمینه امور توسعه اقتصادی اجتماعی، منعکس می‌نماید: پایگاه اطلاعاتی کشاورزی و حوزه‌های وابسته به آن (CAB international)، آژانس توسعه بین‌المللی کانادا، بانک صادرات و واردات کره، اتحادیه ملی توسعه - آلمان، بانک بین‌المللی توسعه - آمریکا، مرکز تحقیقات بین‌المللی توسعه، موسسه اعطای وام جهت بازسازی - آلمان، سازمان همکاری اقتصادی و توسعه، برنامه ویژه تحقیقات اقتصادی افریقا، کمیته مشورتی سازمان ملل برای همکاری سیستم‌های اطلاعاتی، بانک جهانی، آژانس امریکایی توسعه بین‌المللی، مرکز تحقیقات بین‌المللی علوم کشاورزی ژاپن.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ - عنوان ترجمه شده به انگلیسی ۲ - توصیفگرها ۲ - سازمان عرضه کننده ۴ - سازمان سرمایه گذار ۵ - سازمان مجری ۶ - منبع تأمین سرمایه ۷ - موقعیت: کشوری / ناحیه ۸ - زبان ۹ - نوع فعالیت ۱۰ - موقعیت پروژه ۱۱ - تاریخ شروع پروژه ۱۲ - تاریخ پایان پروژه.

شیوه جستجو: ۱ - فیلدهای رکوردها ۲ - کلید واژه

شیوه ارائه اطلاعات: ۱ - چاپ ۲ - ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵

Encyclopedia of Associations

عنوان: دائرةالمعارف مجامع و انجمنها

ناشر: Gale Research Inc; Silver platter

تهیه کننده اطلاعات: Gale research Inc

پوشش زمانی: ۱۹۹۳

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: مرجع

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: دوبار در سال

پوشش اطلاعات: این پایگاه وضعیت ۸۸۰۰۰ سازمان غیر انتفاعی را در سطح جهان که در زمینه‌های گوناگون فعالیت می‌کنند، پوشش می‌دهد. مجموعه اطلاعات این پایگاه برابر ۱۵ جلد چاپی است.

منابع اطلاعات: دائرةالمعارف انجمنها و مجامع (چاپی)، سازمانهای ملی آمریکا، سازمانهای بین‌المللی.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ - عنوان انجمن ۲ - نشانی: کد پستی / شهر / ایالت / کشور ۳ - شماره تلفن ۴ - نام رئیس انجمن ۵ - سال تأسیس ۶ - تعداد اعضاء ۷ - تعداد کارمندان ۸ - بودجه ۹ - عنوان دیگر انجمن ۱۰ - چکیده درباره فعالیتها ۱۱ - انتشارات ۱۲ - گردهمایی‌های برگزار شده توسط انجمن ۱۳ - منبع اطلاعات ۱۴ - کلید واژه‌ها ۱۵ - موضوع

شیوه جستجو: جستجو از طریق کلید واژه و نمایه نامه پایگاه صورت می‌گیرد.

LISA PLUS (Library and Information Science Abstracts)

عنوان: پایگاه اطلاعات چکیده‌های منابع علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی

ناشر: Bowker-Saur Ltd، انگلستان

پوشش زمانی: ۱۹۹۶-۱۹۶۹

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی همراه چکیده

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: سه ماه یکبار

پوشش اطلاعات: این پایگاه یکی از منابع بسیار مهم در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی است که پیوستگی دو پایگاه اطلاعات (CRIS) Current Research in LISA library and information Science ایجاد شده است و در آن اطلاعات بیش از ۱۰۰۰۰۰ مدرک از بالغ بر ۵۵۰ نشریه ادواری که در ۶۰ کشور جهان و به ۲۰ زبان مختلف منتشر می‌شود، پوشش می‌دهد.

پوشش موضوعی: کتابخانه‌ها و کلیه مقولات وابسته به آن، مواد کتابخانه‌ای مواد دیداری و شنیداری، سازمان و مدیریت کتابخانه‌ها، خدمات مراجعین و کاربران، تکنیک‌های پردازش اطلاعات، ارائه خدمات، گردآوری اطلاعات، ذخیره و بازیابی اطلاعات، دیسک‌های نوری، بازیابی پیوسته (Online)، پایگاه‌های اطلاعاتی، ارتباط راه دور، نشر الکترونیکی، تکنولوژی اطلاعات و سایر متون حوزه کتابداری اطلاع‌رسانی.

منابع اطلاعات: نشریات ادواری، مقالات کنفرانسها، گزارشها، پروژه‌های تحقیقاتی، کتب و پروژه‌های دانشگاهی اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ - عنوان / عنوان به انگلیسی ۲ - نویسنده / نویسندگان ۳ - مشخصات منبع ۴ - چکیده ۵ - زبان ۶ - تاریخ انتشار ۷ - کشور محل انتشار ۸ - موضوع / موضوعات ۹ - شماره دسترسی.
شیوه جستجو: ۱ - فیلدهای مختلف رکورد ۲ - کلید واژه اطلاعات جستجو شده را می‌توان با فرمت‌های معمولی، مارک و یا اطلاعات تفصیلی دریافت کرد.
شیوه ارائه اطلاعات: ۱ - چاپ ۲ - ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵.

ENCARTA Encyclopedia

عنوان: دائرةالمعارف انکارتا

ناشر: Microsoft

پوشش زمانی: ۱۹۹۳

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: چند رسانه‌ای

زبان: انگلیسی

پوشش اطلاعات: این دائرةالمعارف بر روی دیسک نوری مطابق مجموعه ۲۸ جلدی چاپی است و دارای ۲۶۰۰۰ مقاله، هزاران نوع صدا، تصویر، ۸۰۰ نمودار معمولی و ۱۰۰ نمودار محاوره‌ای است.
شیوه جستجو: جستجو از طریق عنوان مقالات، کلید واژه‌ها و عبارات امکان پذیر است.
شیوه ارائه اطلاعات: چاپ و ذخیره متن از طریق انتقال به حافظه Clipboard ویندوز.

Boston SPA Serials

عنوان: پایگاه اطلاعات پیاپی‌های مرکز تأمین مدارک کتابخانه بریتانیا.

ناشر: کتابخانه بریتانیا (British Library)

پوشش زمانی: قرن ۱۷ میلادی - ۱۹۹۳

نوع اطلاعات: مرجع

پوشش جغرافیایی: جهانی

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: دوبار در سال

پوشش اطلاعات: اطلاعات این پایگاه بالغ بر ۴۷۵۰۰۰ رکورد مربوط به نشریات جمع‌آوری شده توسط مرکز تأمین مدارک کتابخانه بریتانیا را، پوشش می‌دهد. سالانه ۸۱۰۰۰ رکورد به افزوده شده و یا اصلاح می‌گردد.
رکوردهای این پایگاه شامل موجودی نشریات در کتابخانه‌ها و مراکز زیر است:

- مرکز تأمین مدارک کتابخانه بریتانیا

- بخشی علوم انسانی و اجتماعی کتابخانه بریتانیا

- بخشی مرجع علوم و خدمات اطلاعاتی کتابخانه بریتانیا

- کتابخانه دانشگاه کمبریج

- کتابخانه موزه علوم

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ - عنوان ۲ - شماره استاندارد بین‌المللی پیاپی‌ها ۳ - کشور محل نشر ۴ - موجودی ۵ - وضعیت نگهداری: در کتابخانه موزه علمی / کتابخانه مرجع علوم و خدمات اطلاعاتی / بخش علوم انسانی و اجتماعی / مرکز تأمین مدارک / کتابخانه

دانشگاه کمبریج / کتابخانه موزه علوم ۶ _ شماره دستیابی ۷ _ موقعیت انتشار ۸ _ یادداشت برای ارجاع.
شیوه جستجو: کلید واژه ۲ _ فیلدهای مختلف رکورد.
در این پایگاه ارجاع متقابل نیز امکانپذیر شده است؛ بدینصورت که کاربر برای دستیابی به اطلاعات مورد نظر به رکورد یا رکوردهای دیگر ارجاع داده می‌شود.
فرمهای نمایش و خروجی اطلاعات میتواند بنا به نیاز کاربر، تغییر یابد.
شیوه ارائه اطلاعات: ۱ _ چاپ ۲ _ ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵

CDMARC Bibliographic

عنوان: کتابشناسی مارک

ناشر: کتابخانه کنگره (امریکا)

The Library of Congress

پوشش زمانی: ۱۹۶۸-۱۹۹۴

پوشش جغرافیایی: جهانی

نوع اطلاعات: کتابشناختی

زبان: انگلیسی

دوره روزآمد شدن: فصلی

پوشش اطلاعات: پایگاه اطلاعات کتابشناسی مارک: Compact Disc Machine Readable cataloging CDMARC
حاوی اطلاعات کتابشناختی کامل ۵ میلیون عنوان مدرک فهرست نویسی شده در کتابخانه کنگره است. این اطلاعات، کتب، پایندها، نقشه‌ها، مواد دیداری و شنیداری، منتشر شده را از سال ۱۹۶۸ پوشش می‌دهد. پوشش مدارک انگلیسی زبان از سال ۱۹۶۸، فرانسوی زبان از سال ۱۹۷۳ زبانهای آلمانی، پرتغالی و اسپانیایی از ۱۹۷۶-۱۹۷۷، زبانهای جنوب آسیا از ۱۹۸۰. (اطلاعات موجود درباره مدارک مربوط به هر یک از زبانهای مذکور در دیسک‌های جداگانه، عرضه شده است).

این پایگاه هر سال، اطلاعات بیش از ۲۵۰۰۰۰۰ فقره مدرک فهرست نویسی شده در کتابخانه، به ۴۵۰ زبان دنیا، در دسترس همگان قرار می‌دهد.

اطلاعات ارائه شده برای هر رکورد:

۱ _ نام اشخاص ۲ _ نام تالگان ۳ _ نام گرد همانی ۴ _ عنوان ۵ _ عنوان سری ۶ - سرعنوان ۷ _ ناشر ۸ _ شماره رده بندی کنگره ۹ _ شماره رده بندی دیوئی ۱۰ _ شماره استاندارد بین‌المللی پایندها ۱۱ _ شماره استاندارد بین‌المللی کتاب ۱۲ _ زبان ۱۳ _ کشور محل انتشار ۱۴ _ سال انتشار ۱۵ _ مشخصات فیزیکی و قطع مدرک ۱۶ _ شماره ناشر (برای آثار موسیقی)

شیوه جستجو: ۱ _ کلید واژه ۲ _ فیلدهای مختلف رکورد

شیوه ارائه اطلاعات: ۱ _ چاپ ۲ _ ذخیره بر روی دیسکت ۳/۵

منابع:

- 1_ TFPL Publishing. The CD-ROM directory 11th Edition. 1993
- 2_ EBSCO. CD-ROM Handbook 7th Edition-1992
- 3_ ISI. Science Citation Index. 1993
- 4_ Bowker. CD-ROM Catalogue. 1996
- 5_ Silver Platter. Directory of Electronic Information Products. 1993
- 6_ UNESCO. UNESCO Databases. 1995
- 7_ Compton's New media. Compton's Multimedia Encyclopedia. 1991
- 8_ Microsoft. ENCARTA Encyclopedia. 1993

* -Compact Disc, Read Only Memory- دیسک فشرده با این قابلیت که صرفاً می‌توان اطلاعات روی آن را، خواند و یا شنید و امکان ویرایش و تغییر اطلاعات آن، وجود ندارد. این دیسک‌ها پلاستیکی و اندازه آنها ۴/۷۵ اینچ است.